

ПРОЄКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ
ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ В ХНМУ**

Харків - 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
1.1. Мета та завдання Кодексу академічної етики та доброчесності ХНМУ.....	3
1.1.1. Мета Кодексу академічної етики та доброчесності ХНМУ.....	3
1.1.2. Завдання Кодексу академічної етики та доброчесності ХНМУ.....	3
1.2. Основні терміни та їх визначення	4
1.3. Принципи та цінності академічної етики та доброчесності ХНМУ	6
1.3.1. Етичні принципи	6
1.3.2. Цінності академічної етики та доброчесності ХНМУ	7
РОЗДІЛ II. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ	7
2.1. Етичні норми діяльності членів університетської спільноти	7
2.1.1. Етичні норми діяльності та професійної поведінки науково- педагогічних і педагогічних працівників	7
2.1.2. Етичні норми діяльності та професійної поведінки здобувачів освіти	8
2.1.3. Етичні норми діяльності та професійної поведінки адміністрації ХНМУ.....	9
2.1.4. Етичні норми діяльності та професійної поведінки навчально- допоміжного персоналу	10
2.1.5. Етичні норми діяльності та професійної комунікації з діловими партнерами ХНМУ.....	11
РОЗДІЛ III. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ	13
3.1. Дотримання академічної доброчесності	13
3.1.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та педагогічними працівниками ХНМУ.....	13
3.1.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти	13
3.2. Види порушень академічної доброчесності	14
3.3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності	15
3.3.1. Відповідальність науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету за порушення академічної доброчесності	15
3.3.2. Відповідальність здобувачів вищої освіти за порушення академічної доброчесності	15
3.3.3. Види академічної відповідальності	16
3.3.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності	16
РОЗДІЛ IV. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ.....	16
4.1. Різновиди конфліктів інтересів	17
4.2. Порядок вирішення конфліктів інтересів	17
РОЗДІЛ V. КОМІСІЯ «З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЕТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ».....	18
РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	19

ВСТУП

Кодекс академічної етики та доброчесності в ХНМУ визначає принципи та цінності, якими керуються члени університетської спільноти Харківського національного медичного університету (далі – «Університет»), і встановлює вимоги академічної доброчесності й етичні норми відносин в академічному середовищі.

Академічна доброчесність в Університеті базується на нормах загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», наказові МОН України від 17.04.2025 р. № 576 «Методичні рекомендації щодо застосування інструментів та механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності, розроблених Національним агентством з питань запобігання корупції», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Статутіві Університету, Колективному договорі та інших чинних нормативно-правових актах та нормативних документах Університету.

Дія Кодексу академічної етики Університету поширюється на всіх учасників освітнього процесу в Університеті. За порушення академічної етики особа може бути притягнута до академічної відповідальності в порядку визначеному цим Кодексом.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Мета та завдання Кодексу академічної етики та доброчесності Університету

1.1.1. Метою Кодексу академічної етики Університету є:

- сприяння виконанню місії Університету;
- формування високої академічної культури, носіями якої є наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники, а також здобувачі освіти;
- утвердження етичних цінностей в освітньому процесі й науковій діяльності Університету;
- формування позитивного комфортного психологічного клімату в Університеті;
- сприяння співпраці та досягненню найвищих результатів у сфері професійної діяльності кожного члена університетської спільноти;
- підвищення іміджу та ділової репутації Університету;
- запобігання порушенням академічної доброчесності.

1.1.2. Завдання Кодексу академічної етики та доброчесності Університету:

- дотримання високих професійних та етичних стандартів у всіх сферах діяльності Університету: освітній, науковій, науково-технічній та інноваційній;

- адаптація системи традиційних етичних принципів і настанов національної освітньої системи до європейських цінностей та до реалій сучасності для створення позитивного морально-психологічного клімату в колективі;
- забезпечення якості вищої освіти в Університеті;
- забезпечення встановлення й дотримання норм етичної поведінки між учасниками освітнього процесу в Університеті та зовнішньою аудиторією;
- дотримання в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності Університету академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними та педагогічними працівниками, а також здобувачами освіти;
- розроблення в Університеті нових підходів до навчання та викладання на засадах взаємодовіри, взаємоповаги, порядності, чесності та відповідальності;
- забезпечення академічної свободи та сприятливого морально-психологічного клімату в колективі, підвищення іміджу та ділової репутації Університету.

1.2. Основні терміни та їхні визначення

Академічна етика – сукупність морально-етичних норм, правил і принципів, зокрема правил педагогічної етики, академічної доброчесності та ділового етикету, що регулюють міжособистісні відносини учасників освітнього процесу закладів вищої освіти.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності для забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Академічна культура – система цінностей, норм, правил, зразків поведінки, способів діяльності, принципів спілкування, що визначають професійну діяльність в освіті й науці

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється із дотриманням принципів свободи слова та творчості, безперешкодного, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів. Реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Академічна спільнота – усі члени університетської спільноти, які беруть участь в освітній та науковій діяльності Університету.

Викладацька діяльність – діяльність, спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів

освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь та практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Діловий етикет – порядок взаємодії та поведінки членами Університетської спільноти та учасників освітнього процесу під час спільної діяльності, включно з діловим листуванням, прийомом на роботу, зверненням до керівництва тощо.

Здобувачі освіти – особи, які навчаються в закладі вищої освіти на певному рівні освіти для здобуття відповідного ступеня та кваліфікації.

Конфлікт інтересів – суперечність між приватними інтересами членів університетської спільноти та їх посадовими обов'язками.

Навчально-допоміжний персонал – працівники адміністративно-господарської частини, допоміжний склад кафедр, факультетів, інститутів, навчальних та науково-дослідницьких лабораторій, працівники господарських підрозділів, відділу кадрів, бухгалтерської служби, наукової бібліотеки та інших підрозділів.

Наукова етика – сукупність встановлених та визнаних академічною спільнотою норм поведінки, правил, моралі наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, здобувачів освіти, зайнятих у сфері науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

Науково-педагогічна діяльність – педагогічна діяльність у закладах вищої освіти, пов'язана з науковою та /або науково-технічною діяльністю.

Науково-педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи в закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

Наукові працівники – особи, які за основним місцем роботи та відповідно до трудового договору (контракту) професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання.

Науково-організаційна діяльність – діяльність, що спрямована на методичне, організаційне забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності.

Освітня діяльність – діяльність Університету, що провадиться для забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти й задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Педагогічна етика – сукупність норм і правил поведінки науково-педагогічних працівників, спираючись на які запроваджуються високі

моральні стандарти педагогічної діяльності та будуються відносини, зумовлені педагогічною діяльністю.

Педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи в закладах вищої освіти провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність.

Приватний інтерес – будь-який майновий (комерційний) чи немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими відносинами з фізичними чи юридичними особами.

Університетський простір – територія усіх структурних підрозділів Університету та поза ними, де особа діє як член університетської спільноти.

Університетська спільнота – професорсько-викладацький склад, адміністрація Університету та його структурних підрозділів, наукові працівники, слухачі підготовчих відділень, студенти, аспіранти, докторанти, навчально-допоміжний персонал, працівники адміністративно-господарської частини.

Учасниками освітнього процесу в закладах вищої освіти є: 1) наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; 2) здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в закладах вищої освіти; 3) фахівці-практики, які залучені до здійснення освітнього процесу на освітньо-професійних програмах; 4) інші працівники Університету.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

1.3. Принципи та цінності академічної етики та доброчесності в Університеті

1.3.1. В основу Кодексу академічної етики покладено такі етичні принципи:

- законності та верховенства права;
- об'єктивності та соціальної справедливості;
- академічної свободи;
- професійної компетентності;
- самовдосконалення та саморозвитку;
- незалежності та неупередженості;
- гуманізму та демократизму;
- чесності та порядності;
- партнерства та взаємодопомоги;
- відкритості та прозорості;

- справедливості й толерантності;
- інтеграції в міжнародний освітній та науковий простір;
- поваги та взаємної довіри;
- академічної доброчесності у викладанні, навчанні та наукових дослідженнях;
- авторського права та права на інтелектуальну власність.

1.3.2. Цінності академічної етики

Соціальна місія Університету – сприяти модернізації українського суспільства шляхом підготовки висококваліфікованих конкурентноспроможних фахівців із високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, етичної культури, соціальної відповідальності на основі кращих вітчизняних традицій з метою інтеграції в європейський та світовий освітній простір.

Відповідно до соціальної місії Університету головними цінностями академічної етики є:

- цінності людського життя та здоров'я;
- гуманістичне мислення;
- гендерна рівність;
- патріотизм;
- толерантність;
- рівність перед законом;
- свобода совісті та віросповідання;
- особиста свобода та безпека;
- самореалізація;
- колегіальність та повага до людської гідності;
- інтелектуальні творчі цінності;
- відповідальність;
- якість освіти та академічна доброчесність.

РОЗДІЛ II. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

2.1. Етичні норми діяльності членів університетської спільноти

2.1.1. Етичні норми діяльності та професійної поведінки науково-педагогічних та педагогічних працівників:

- дотримуватися чинного законодавства України та локальних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність Університету;
- власним прикладом демонструвати повагу до традицій, історії та символіки Університету;
- дотримуватися умов укладеного з Університетом контракту/трудового договору, функціональних обов'язків (вимог посадової інструкції) та правил внутрішнього розпорядку;
- розвивати, удосконалювати та постійно підвищувати свою професійну

та педагогічну майстерність;

- підвищувати якість та ефективність надання освітніх послуг;
- здобувати, примножувати, зберігати й поширювати наукові знання;
- запобігати дискримінації членів університетської спільноти за національною, расовою, релігійною, гендерною та іншими ознаками;
- здійснювати освітній процес українською мовою, дотримуватися вимог ЗУ «Про забезпечення функціонування української мови як державної» під час здійснення освітнього процесу.
- виховувати в здобувачів освіти повагу до державних символів України, її національних, історичних та культурних надбань;
- демонструвати доброзичливе ставлення до особистості здобувача освіти;
- об'єктивно оцінювати знання, вміння та навички здобувачів освіти;
- дотримуватись педагогічної етики;
- власним прикладом сприяти формуванню академічної культури здобувачів вищої освіти;
- сприяти формуванню професійних навичок здобувачів освіти, здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне та ментальне здоров'я;
- дотримуватися принципу гендерної рівності в освітньому процесі;
- не допускати отримання неправомірної винагороди за свою професійну діяльність;
- дбати про патріотичне, правове, екологічне та культурно-естетичне виховання здобувачів освіти;
- сприяти встановленню та розвитку партнерських відносин між викладачами та здобувачами освіти Університету;
- мотивувати здобувачів освіти до навчання, розвивати в них самостійність, ініціативу, творчі й креативні здібності;
- уникати втручання в приватне життя своїх колег, не поширювати будь-якої інформації, що принижує їхню честь та гідність;
- запобігати конфлікту інтересів на основі усвідомленого вибору етичних норм діяльності та професійної поведінки, закріплених цим Кодексом.

2.1.2. Етичні норми діяльності та професійної поведінки здобувачів освіти передбачають:

- дотримання вимог чинного законодавства, внутрішніх правил та положень Університету, вимог ділового етикету;
- дотримання академічної дисципліни в освітньому процесі;
- відповідальне виконання вимог освітньо-професійної програми, дотримання принципу академічної доброчесності для досягнення результатів навчання, передбачених стандартами освіти;
- сприяння розвитку академічної культури, позитивної комунікації всередині університетської спільноти;
- підтримку та розвиток традицій Університету, сприяння формуванню його позитивного іміджу;

- активну участь у житті групи, курсу, факультету/інституту, Університету через різні форми самоврядування, самодіяльності, фізичної культури, спорту та волонтерської діяльності;
- ставитися з повагою до усіх членів Університетської спільноти;
- запобігати переслідуванню, вторгненню в приватне життя, приниженню честі та гідності членів університетської спільноти;
- брати відповідальність за власні дії та своє майбутнє, розвиваючи творчі здібності, лідерські якості, відчуття власної гідності й самоповаги;
- поважати права та свободи людини й громадянина відповідно до правових норм, усвідомлюючи, що життя, здоров'я, честь і гідність є найвищою соціальною цінністю в Україні;
- участь у науково-дослідній роботі, що спрямована на реалізацію творчих та інтелектуальних здібностей майбутніх фахівців;
- володіння державною мовою;
- сприяння формуванню та підтриманню комфортного морально-психологічного клімату в університетському середовищі;
- уникнення проявів негативної поведінки здобувачів освіти та виникнення конфліктів, що призводять до психологічної напруги між членами університетської спільноти;
- постійне прагнення до нових звершень у науковій, освітній, спортивній, культурній та соціальній діяльності;
- відвідування заходів, що організовані університетом: наукових конференцій, фахових форумів тощо;
- надання допомоги членам університетської спільноти, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- дбайливе ставлення до матеріально-технічної бази Університету;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, охорони праці, що встановлені відповідними правилами та інструкціями Університету;
- дотримання правил і норм внутрішнього розпорядку в гуртожитках Університету;
- дотримання норм академічної етики та доброчесності в Університеті, визначених цим Кодексом.

2.1.3. Етичні норми діяльності та професійної поведінки адміністрації Університету

Адміністрація Університету усвідомлює необхідність дотримуватися таких норм у своїй діяльності:

- ініціювати впровадження Кодексу академічної етики та доброчесності Університету і сприяти реалізації засад соціальної відповідальності в Університеті;
- забезпечувати умови для утвердження та дотримання етичних принципів, цінностей та норм членами університетської спільноти;
- зберігати неупередженість і керуватися виключно освітніми та науковими інтересами членів університетської спільноти під час

прийняття рішень;

- створювати належні умови для підвищення фахової кваліфікації членів університетської спільноти;
- зберігати відкритість для громадського контролю своєї діяльності;
- виявляти однакову повагу та вимогливість до всіх членів університетської спільноти;
- запобігати виникненню конфліктів у межах університетського середовища;
- вирішувати конфліктні ситуації на основі неупередженого, об'єктивного, прозорого та ґрунтовного вивчення;
- протидіяти ухвалі рішень на основі неперевіреної інформації або інформації, одержаної з анонімних джерел;
- запобігати перевищенню посадових повноважень;
- попереджати та контролювати пропозиції отримання неправомірної винагороди й прояви корупції в Університеті;
- поважати індивідуальну та академічну свободи членів університетської спільноти, не допускати переслідувань або дискримінації;
- зберігати право особистості на конфіденційність;
- сприяти створенню ефективного робочого та навчального середовища;
- створювати рівні можливості для професійного розвитку здобувачів вищої освіти;
- підтримувати комфортне академічне середовище для іноземних здобувачів вищої освіти та викладачів;
- нести відповідальність за проведення реформ освітньої діяльності Університету;
- запобігати приниженню честі та гідності, переслідуванню, вторгненню в приватне життя; забезпечувати недоторканність ділової репутації членів університетської спільноти;
- поважати думку та особистісну позицію здобувачів вищої освіти;
- співпрацювати з органами студентського самоврядування та студентською профспілковою організацією як з діловими партнерами;
- дотримуватися процедури просування в професійному та кар'єрному рості членів університетської спільноти, керуючись принципами справедливості, прозорості й об'єктивності виключно на підставі професійної кваліфікації та академічної культури.

2.1.4. Етичні норми діяльності та професійної поведінки навчально-допоміжного персоналу

Навчально-допоміжний персонал розуміє специфіку роботи в Університеті як в осередку освіти, науки та духовності, а також усвідомлює необхідність:

- бути чесними, порядними та відповідальними під час виконання своїх функціональних обов'язків;
- дотримуватися принципів, цінностей та етичних норм діяльності та професійної поведінки;

- дотримуватися умов конфіденційності в користуванні фаховою інформацією;
- бути пунктуальним, коректним і відповідальним за свої рішення та вчинки;
- діяти об'єктивно й толерантно, з повагою ставитися до переконань та поглядів інших членів університетської спільноти;
- постійно підвищувати рівень професійної кваліфікації та академічної культури;
- дотримуватися командного принципу роботи в процесі діяльності;
- створювати в межах своїх фахових повноважень сприятливі умови для роботи всіх членів університетської спільноти;
- не допускати публічного коментування приватного життя чи особистих якостей інших членів університетської спільноти;
- здійснювати протидію проявам хабарництва та корупції;
- компетентно, результативно й відповідально виконувати свої посадові обов'язки, рішення та доручення керівництва Університету;
- підтримувати етичні стосунки всередині колективу, що формуються на засадах поваги й субординації, згуртованості та взаємодопомоги.

2.1.5. Етичні норми діяльності та професійної комунікації з діловими партнерами Університету

Взаємодія Університету з діловими партнерами з органами державної та виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами побудована на принципах соціального партнерства, довгострокової та результативної співпраці:

- взаємодія та професійні стосунки Університету з усіма зацікавленими особами мають ґрунтуватись на дотриманні вимог положень Кодексу. Дотримання взаємних обов'язків, передбачених цим Кодексом – необхідна умова для конструктивної спільної діяльності;
- Університет здійснює взаємодію з державними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства України, Статуту та інших внутрішніх документів на основі збереження незалежності сторін;
- Університет докладає зусиль для недопущення корупційних та інших протиправних дій, і з боку державних органів, і з боку посадових осіб та працівників;
- під час здійснення власної діяльності Університет усвідомлює необхідність постійного вдосконалення функцій взаємодії з державними органами України шляхом побудови єдиної моделі, що відповідає кращим світовим практикам у межах розвитку національного суспільства.
- Університет здійснює взаємодію із зацікавленими сторонами на принципах взаємної вигоди, прозорості та повної відповідальності за прийняті на себе зобов'язання відповідно до умов договорів на принципах законності, чесності та ефективності.
- Університет дотримується умов контрактів/договорів із зацікавленими

сторонами/особами й виконує свої обов'язки перед ними;

- Університет здійснює обрання постачальників товарів, робіт та послуг прозоро згідно з вимогами законодавства України та внутрішніх документів, а також враховує пропозиції кращої ціни, якості, умов поставки товарів, робіт та надання послуг;
- Університет не допускає у своїй діяльності надання зацікавленим сторонам /особам необґрунтованих пільг та привілеїв;
- Університет усвідомлює соціальну відповідальність перед суспільством та дотримується принципів впровадження соціальної відповідальності;
- Університет прагне здійснювати позитивний вплив на рішення соціально значущих питань на рівні міста та країни;
- Університет прагне до встановлення конструктивних відносин з організаціями (суспільними, неурядовими та іншими) для вдосконалення суспільних відносин, вирішення екологічних проблем та забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Університет бере на себе зобов'язання відмовитись від співпраці з юридичними та фізичними особами, які мають сумнівну репутацію;
- Університет здійснює захист конфіденційної інформації згідно із законодавством та внутрішніми положеннями, умови доступу до такої інформації, а також можливість її отримання визначаються необхідністю дотримання балансу між відкритістю Університету та без шкоди його інтересам;
- недопущення конфлікту інтересів є важливою умовою для забезпечення захисту діяльності Університету. Усі співробітники несуть відповідальність за прийняття прозорих, вчасних, обґрунтованих та адекватних рішень, що є вільними від конфлікту інтересів;
- Університет докладает всіх зусиль для недопущення корупційних та інших протиправних дій з метою отримання або збереження невинуватених зисків та переваг і з боку зацікавлених сторін/осіб, і з боку працівників Університету;
- Університет слідує за дотриманням високих етичних стандартів у стосунках із громадою та ЗМІ, не допускає розповсюдження недостовірної інформації, приховування та/або викривлення фактів у публічних виступах посадових, уповноважених осіб та працівників Університету.
- правом публічних виступів, коментарів подій університету або заяв від його імені в ЗМІ, зокрема в Інтернеті, наділені уповноважені або посадові особи та відповідальні працівники Університету;
- під час публічних виступів від імені Університету працівники мають дотримуватись загальноприйнятих норм професійної поведінки та ділової етики, розповсюджувати лише правдиву інформацію, не допускати розголошення конфіденційної інформації;
- посадовим особам та членам університетської спільноти не слід публічно висловлювати власну думку з питань службової діяльності та діяльності Університету загалом; що розкриває службову таємницю, містить неетичні висловлювання на адресу посадових осіб та працівників

Університету;

– у разі публічних звинувачень співробітника університету в неетичній поведінці (грубість, корупція, тощо) йому слід вдатися до дій з оскарження та спростування цих звинувачень, зокрема й у судовому порядку.

РОЗДІЛ III. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності для забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

3.1. Дотримання академічної доброчесності

3.1.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та педагогічними працівниками Університету передбачає:

- дотримання академічної доброчесності в наукових дослідженнях, повага до авторських прав, недопущення підробки результатів досліджень та плагіату;
- критичне ставлення до наукових досягнень, дотримання наукової чесності та коректності;
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень та відомостей;
- дотримання міжнародних та національних правових норм про авторське право й суміжні права;
- проведення наукових досліджень відповідно до принципу відкритості отриманих наукових результатів для критики, повторної перевірки та використання іншими дослідниками;
- виконання функцій експерта або рецензента якісно, неупереджено й об'єктивно;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

3.1.2. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти:

- дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень та відомостей запозичених із них;
- дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела

інформації.

3.2. Види порушень академічної доброчесності:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

форми обману:

- академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- внесення до списку співавторів наукових публікацій осіб, які не брали кваліфікованої участі в їх підготовці. Кваліфікованою участю в підготовці публікації є участь у формулюванні цілей, завдань та висновків роботи, написанні її тексту, обґрунтуванні методики дослідження, отриманні основних результатів дослідження тощо;

- внесення до списку співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь у їх підготовці;

- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

- несамотійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації чи співпрацю;

- проходження процедур контролю знань підставними особами;

- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;

- надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без

належного проведення їх експертизи;

- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пілг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру для отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти; *конфлікт інтересів* – наявність в особи приватного інтересу у сфері, де вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

- *приватний інтерес* – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними або юридичними особами, поміж них і ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

- *службова недбалість* – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб;

- *зловживання впливом* – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави;

3.3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

3.3.1. За порушення академічної доброчесності науково-педагогічні та педагогічні працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання та/або кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- звільнення з посади та з Університету на підставі рішення Вченої ради Університету.

3.3.2. За порушення принципів та правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо) на підставі рішення вченої ради факультету / навчально-наукового

інституту;

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми на підставі рішення вченої ради факультету / навчально-наукового інституту;

- відрахування з університету на підставі рішення Вченої ради Університету;

- зниження семестрового академічного рейтингу на підставі рішення вченої ради факультету/навчально-наукового інституту;

- позбавлення академічної стипендії на підставі рішення Вченої ради Університету.

3.3.3. Види академічної відповідальності (зокрема додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями Університету, що мають бути затверджені Вченою радою Університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів вищої освіти (студентською організацією, профкомом студентів і аспірантів) в частині їхньої відповідальності.

3.3.4. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Вченою радою Університету з урахуванням вимог чинного законодавства України.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності відповідно до чинного законодавства України.

РОЗДІЛ IV. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом та обов'язками члена університетської спільноти й інтересами освітньої діяльності Університету загалом, що може призвести до негативних наслідків діяльності інших членів університетської спільноти чи Університету й порушити при цьому визначені цим Кодексом академічної етики принципи, цінності та норми поведінки.

Для уникнення порушень принципів, цінностей та норм поведінки академічної етики внаслідок конфлікту інтересів член університетської спільноти має:

- виконувати обов'язки, передбачені Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, Статуту Університету, Правил внутрішнього розпорядку Університету, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних документів Університету.
- демонструвати нетерпимість до будь-яких проявів корупції, не приймати пропозицій про незаконні послуги та винагороди;
- уникати надання освітніх послуг з комерційної метою поза межами Університету;
- уникати конфлікту інтересів, що можуть виникнути через приватні відносини (сімейні, родинні, дружні) з іншими членами університетської спільноти.

У разі появи такого конфлікту інтересів необхідно знаходити прозоре та справедливе для всіх рішення.

4.1. Різновиди конфліктів інтересів:

- конфлікт порушення вимог академічної доброчесності (академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання);
- конфлікт норм і цінностей етичної поведінки;
- конфлікт міжособистісних взаємин (вертикальних і горизонтальних);
- конфлікт пропозиції та отримання неправомірної винагороди.

4.2. Порядок вирішення конфліктів інтересів

У випадку, коли члену університетської спільноти не вдалося уникнути конфліктної ситуації або вирішити її шляхом мирних перемовин, врегулювання конфлікту відбувається в такому порядку:

- обговорення конфлікту з керівником відповідного підрозділу;
- у випадку, якщо керівником відповідного підрозділу не розв'язано конфлікт, член університетської спільноти має право звернутися до керівника вищого рівня, одночасно повідомивши про це керівника відповідного підрозділу;
- якщо керівником вищого рівня не врегульовано конфлікт або він безпосередньо є учасником конфлікту, член університетської спільноти має право звернутися до керівника більш високого рівня;
- якщо керівником найвищого рівня не врегульовано конфлікт або він є його учасником, член університетської спільноти має право звернутися до Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами з подальшим розглядом та затвердженням рішення на засіданні Постійної комісії Вченої ради Університету з питань корпоративної етики та академічної доброчесності.

РОЗДІЛ V. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЕТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ

5.1. В Університеті наказом ректора створюється Комісія з питань академічної доброчесності, етики та управління конфліктами – колегіальний орган, що приймає рішення про відповідність дій членів університетської спільноти вимогам цього Кодексу та розглядає конфліктні ситуації.

5.2. Склад Комісії з осіб, які є моральними авторитетами Університету, затверджується наказом ректора за поданням Вченої ради Університету. Термін повноважень Комісії становить 3 роки. У разі необхідності до складу Комісії залучаються інші представники академічної спільноти, які мають необхідні знання для з'ясування відповідних обставин справи.

5.3. Комісія діє на основі Регламенту, що визначає основні завдання, принципи формування, строк повноважень, порядок роботи та прийняття рішень.

5.4. Для виконання завдань, визначених п. 5.1. цього Кодексу, Комісія має право одержувати й розглядати письмові заяви від кожного члена університетської спільноти щодо порушень цього Кодексу та надавати пропозиції адміністрації Університету про вжиття заходів відповідно до положень цього Кодексу та чинного законодавства України.

5.5. Повноваження Комісії з питань академічної доброчесності, етики та управління конфліктами:

- залучати до своєї роботи різнофахових експертів, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного з'ясування відповідних обставин справи;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність Університету;

5.6. У разі надходження письмової заяви від члена університетської спільноти про порушення цього Кодексу комісія перевіряє факти, викладені в письмовій заяві. Порушення етичних принципів і норм передбачає відповідальність члена університетської спільноти залежно від характеру й змісту порушень, а також ступеня їх умисності. Порушення положень даного Кодексу підлягає розгляду відповідно до чинного законодавства України за наявності ознак юридичної відповідальності.

5.7. Притягнення учасника освітнього процесу до юридичної відповідальності не є підставою для звільнення цієї особи від академічної відповідальності.

5.8. Висновки Комісії з академічної етики мають рекомендаційний

характер. Ректор Університету може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо члена університетської спільноти, який порушив положення цього Кодексу.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Цей Кодекс затверджується органом громадського самоврядування Університету за поданням Вченої ради Університету та вводиться в дію з дня його затвердження.

6.2. Зміни та доповнення до Кодексу можуть вноситись за поданням Вченої ради Університету, студентської ради Університету, первинної профспілкової організації Університету. Зміни та доповнення до Кодексу вносяться шляхом затвердження Конференцією трудового колективу Університету та погодження з органом студентського самоврядування нової редакції цього Кодексу.

6.3. Кожен член університетської спільноти приймає принципи й норми цього Кодексу. Здобувачі освіти під час підписання відповідного договору про надання освітніх послуг підтверджують, що погоджуються дотримуватись положень цього Кодексу. Усі науково-педагогічні, наукові й педагогічні працівники, що приймаються на роботу, в заяві про працевлаштування зазначають, що вони ознайомлені з нормами цього Кодексу, зобов'язуються його дотримуватися та погоджуються з можливістю притягнення їх до академічної відповідальності за порушення Кодексу.

6.4. Університет забезпечує публічний доступ до тексту цього Кодексу через офіційний сайт: <https://knmu.edu.ua/>

Проректор з наукової роботи

Оксана НАКОНЕЧНА